NEWSLETTER NO 38.
Udruge korporativnih pravnika

ŠTO SE DEŠAVALO TIJEKOM SVIBNJA I LIPNJA

1. **Pet godina rada i djelovanja Udruge korporativnih pravnika**
2. **50. Susret pravnika u Opatiji 2012. na temu „Aktualnosti zakonodavstva i prakse“**
3. **Interview s akademikom Jakšom Barbićem**
4. **Hrvatski pravni sustav – okrugli stol**
5. **Prostorno uređenje, gradnja i legalizacija**
6. **Upis u zemljišne knjige, specifičnosti i aktualnosti – predavanje**
7. **Studentska praksa**

1. Pet godina rada i djelovanja Udruge korporativnih pravnika

Udruga korporativnih pravnika je svojih pet godina rada i djelovanja obilježila održavanjem redovne sjednice Skupštine Udruge i prigodnim domjenkom, održanima dana 01. lipnja 2012. godine u 14 sati u dvorani C u prizemlju zgrade Hrvatske gospodarske komore na Rooseveltovom trgu 2. Skupština Udruge prihvatila je prijedlog da se za predsjednicu Udruge bira Josipa Jurinić, da se za članove predsjedništva Udruge biraju Marina Kralj Miliša, Ajka Ševerdija, Narcisa Knežević i Gordana Pandžić, a za članove Nadzornog odbora Damir Lemaić, Branka Andrassy i Nikola Skenderović i to za razdoblje od godine dana od dana izbora.

Osim toga, to je bila prigoda za prisjetiti se prošlih događanja i aktivnosti tijekom pet godina postojanja. Aktivnosti Udruge mogu se sagledavati na tuzemnoj i inozemnoj razini.

Najvažnije aktivnosti na tuzemnoj razini bile su one vezane uz komunikaciju s državnim tijelima na području osiguravanja profesionalnog statusa korporativnih pravnika. U više navrata, Udruga je Ministarstvu pravosuđa Republike Hrvatske, tijekom pet godina djelovanja, prezentirala potrebu reguliranja statusa korporativnih pravnika obzirom na zakonodavno reguliranje statusa sudaca, državnih odvjetnika, odvjetnika i javnih bilježnika. Tu prije svega mislimo na daljnje zapošljavanje pravnika u korporacijama i teoretsko obrazovanja kao preduvjet za prijavljivanje i polaganje pravosudnog ispita, te na suradnju koju Udruga u tu svrhu ostvaruje sa Hrvatskom javnobilježničkom komorom, bez koje suradnje pravnici zaposleni u trgovačkim društvima iz gospodarstva ne bi mogli ispuniti uvjet za prijavu i pristup pravosudnom ispitu.
Od značajnih tuzemnih aktivnosti je i suradnja sa Pravnim fakultetom Sveučilišta u Zagrebu na području ostvarivanja prakse studenata treće, četvrte i pete godine studija. Udruga je tijekom pet godina organizirala razne okrugle stolove sa istaknutim pravnim stručnjacima u cilju kontinuiranog životnog obrazovanja korporativnih pravnika i razmjene iskustava.
Udruga ima internetsku stranicu koja sadrži puno korisnih informacija za rad korporativnih pravnika, ali koje Udrugu i korporativne pravnike prezentiraju svima koji posjete internetsku stranicu, za koju smo dobili i pohvale u pogledu njena sadržaja i ažurnosti stranice.
Nadalje, Udruga izdaje newsletter koji svi članovi primaju na svoj e-mail i koji se objavljuje na našoj internetskoj stranici, sada pet puta godišnje i to krajem mjeseca veljače, travnja, lipnja, listopada i

prosinca, a sadrži informacije o sadržajima seminara i drugih oblika edukacije na kojoj su bili naši članovi, stručne članke naših članova, najave događanja i razne druge korisne informacije.

Važne aktivnosti na inozemnoj razini su učlanjenje Udruge u European Company Lawyers Association (ECLA). Udruga je, nepunih šest mjeseci nakon osnivanja, dana 16. studenog 2007. godine, na sastanku Predsjedništva ECLA-e, održanom u Dublinu u Irskoj, primljena u članstvo ovog eminentnog Europskog udruženja korporativnih pravnika. Zajedno s nama primljena je i Komora in house lawyera iz Portugala. Imamo svog predstavnika u tijelu ECLA-e i na redovitim sastancima tijela ECLA-e uvijek je nazočan član Udruge koji zastupa, kako interese te međunarodne asocijacije, tako i interese Udruge. Na taj način smo povezani i informirani o svemu što se događa u drugim zemljama čiji predstavnici su također učlanjeni u ECLA-u.
Udruga je 2007. godine organizirala seminara English law for International Lawyers na kojem je predavač bio profesor prava na Sveučilištu u Essexu, Alan Warda. S njime u suradnji, kao specijalistom za međunarodnu trgovinu i bankarstvo, Udruga je u razdoblju od 28. do 31. siječnja 2008. godine, u Zagrebu, kao nastavak projekta edukacije korporativnih pravnika, organizirala seminar na temu Documentary Credits & Bank Guarantees in International Trade Finance.
U organizaciji Udruge korporativnih pravnika, na Rabu je u razdoblju od 04. do 06. travnja 2008. godine održano druženje 50-tak korporativnih pravnika iz Hrvatske i inozemstva. Tijekom druženja na Rabu, domaćin korporativnim pravnicima bila je Ajka Ševerdija, korporativni pravnik iz Rapske plovidbe d.d. iz grada Raba. Tom prigodom Francesco Benigni, tajnik ECLA-e osvrnuo se je na položaj korporativnih pravnika u Europi, na trenutne aktivnosti ECLA-e i članica, te je istaknuo kako je jedna tako mlada udruga kao što je Udruga korporativnih pravnika iz Republike Hrvatske u nepunih godinu dana postojanja i rada ostvarila zapažene rezultate.
Udruga je u razdoblju od 16. do 18. listopada 2008. godine bila domaćin sastanka Upravnog odbora ECLA-e u Zagrebu.
Nadalje, Udruga je u svojstvu suorganizatora sa Pravnim fakultetom Sveučilišta u Rijeci, Pravosudnom akademijom i Udrugom pravnika u bankarstvu BIH u listopada 2010. godine organizirala međunarodnu konferenciju – Financiranje, upravljanja i restrukturiranje trgovačkih društava u doba recesije, na kojoj je značaj rad izložila i naša članica Udruge Olgica Mikinac. Konferenciji je prisustvovalo 130 učesnika i prezentirana su 22 rada.

Ovo je samo dio rada Udruge u prošlom razdoblju o čemu ste redovito informirani, a ovom prigodom je izdvojeno samo najvažnije.

U budućem radu Udruga će nastaviti s dosadašnjim aktivnostima, s time da će morati dati svoj doprinos i izazovu koji pred pravnike stavlja činjenica da Republiku Hrvatsku očekuje skori ulazak u Europsku uniju. Naime, i članovi Udruge i kolege koji će to tek postati morati će odgovoriti zahtjevima primjene pravne stečevine Europske unije i to kako na području Republike Hrvatske tako i pred institucijama Europske unije. Nadamo se da je i Udruga i njeno sadašnje i buduće članstvo doraslo zadatku i da će se uspješno nositi s postavljenim izazovima na zadovoljstvo, članova Udruge, svih korporativnih pravnika i trgovačkih društava u kojima rade korporativni pravnici. Uspjeh korporativnih pravnika u njihovom svakodnevnom radu, preduvjet je daljnjeg zapošljavanja pravnika u trgovačkim društvima i preduvjet je konsolidacije strukovnog organiziranja korporativnih pravnika, kao nositelja aktivne politike u društvu. Stoga završavamo riječima: svim korporativnim pravnicima želimo puno uspjeha u njihovom radu na svim područjima na kojima djeluju.

2. 50. Susret pravnika u Opatiji 2012. na temu „Aktualnosti zakonodavstva i prakse“

50. jubilarni susret pravnika Opatija ’12 u organizaciji Hrvatskog saveza udruga pravnika u gospodarstvu održan je u razdoblju od 09. do 11. svibnja 2012. godine. Pravnici su se na svom susretu već tradicionalno bavili aktualnostima zakonodavstva i prakse.

Nakon otvaranja savjetovanja, voditelj akademik Jakša Barbić osvrnuo se je na 50 godina strukovnog povezivanja pravnika u gospodarstvu istaknuvši da je Hrvatski savez udruga pravnika u gospodarstvu najstarija pravnička udruga u zemlji. Naglasio je da je kroz znatan dio vremena djelovanja Udruge oko 60% svih pravnika radilo u gospodarstvu, ali da je stanje danas izmijenjeno.

Ranije je najveći broj pravnih subjekata imao zaposlene vlastite pravnike. Pravni su se poslovi uglavnom obavljali unutar pravne osobe, a samo izuzetno se za to angažiralo stručnjake izvan nje. Prelaskom na društvena poduzeća broj pravnika koji u njima rade nešto se smanjio, ali je još uvijek prevladavalo stanje da su stručne pravničke poslove u poduzeću obavljali pravnici koji su bili tamo zaposleni, a manjim dijelom, posebice za posebna pitanja, oni izvan poduzeća. U međuvremenu došlo je i do dramatične promjene broja gospodarskih subjekata. Činjenica je, međutim da preoblikovana društvena poduzeća, usprkos vrlo malom sudjelovanju u ukupnom broju gospodarskih subjekata, raspolažu s neusporedivo većim kapitalom od onih drugih i veće su gospodarske snage. Takva izmjena strukture gospodarskih subjekata odrazila se i na položaj i djelovanje pravnika u gospodarstvu. Pravnike radi obavljanja pravničkih poslova i dalje zapošljavaju veća trgovačka društva, ali i neka koja brojem zaposlenih pa ni temeljnim kapitalom ne spadaju u ona velika, ali to od njih zahtijeva priroda njihova poslovanja. Republika Hrvatska je neposredno pred ulaskom u Europsku uniju, a društvo je kod nas u sveopćoj krizi kojoj se nažalost još ne nazire kraj. Naši se pravnici u gospodarstvu tako ponovno nalaze u pred novim izazovom. Iako im to, s obzirom na brojne temeljite promjene u pravnom sustavu do kojih je dolazilo u prošlosti, i nije neka novost, jer su navikli na to da svakih petnaestak godina počinju raditi u bitno drugačijem pravnom okruženju, ovog je puta taj izazov drugačiji. Odnosi su složeniji, pravna regulativa obimna i nažalost, iako je čine modernizirani propisi, još nije u toj mjeri sređena da čini konzistentan pravni sustav, a još nema ni prakse naših sudova i upravnih tijela u primjeni prava usklađenog s europskom pravnom stečevinom. Puno je stvari još kod nas pod upitnikom, a ne može se odlagati primjena prava u novim uvjetima. Zato se od pravnika traži kreativnost.

Nakon uvodnog slova akademika Jakše Barbića skup su pozdravili gospodin Branko Hrvatin, predsjednik Vrhovnog suda Republike Hrvatske i gospođa Sandra Artuković – Kunšt zamjenica Ministra pravosuđa Republike Hrvatske.

Aktualnost savjetovanja bila je vidljiva i iz izbora tema vezanih u pravnu stečevinu Europske unije, kao što su: Što unutarnje tržište EU donosi hrvatskim poduzetnicima, Tko regulira regulatore, Rokovi ispunjenja ugovorenih novčanih obveza – EU direktive i hrvatski zakoni.

Potrebe praktičara bile su zadovoljene prezentacijom tema: Nepoštene ugovorne odredbe – opća i posebna uređenja, Odgovornost članova uprave vjerovnicima za štetu zbog neispunjavanja obveza društva, Treba li zemljišnoknjižno stanje sređivati tužbom ili u izvanparničnom postupku, Naknada štete u radnim odnosima i Pravni lijekovi u postupcima javne nabave s posebnim osvrtom na stanje novo ustanovljenih upravnih sudova u Republici Hrvatskoj.

Novine su bile prezentirane kroz dvije teme i to: Novi opći akti stalnog izbranog sudišta HGK i Što nam donosi porezna reforma.

Na savjetovanju je bili prijavljeno dvadeset i dva priopćenja od kojih tri priopćenja iz gospodarstva: Zajedničko korištenje elektroničke komunikacijske infrastrukture, dr. sc. Justina Bajt, HT-a d.d., Skupna stvar (universitas rerum) kao objekt lebdećeg založnopravnog osiguranja, Petar Radošević, Ingra d.d. Zagreb i Kazneno djelo neovlaštenog prodora u tuđi poslovni prostor, Damir Majstorović, Tehnomont d.d. Pula, od kojih je samo dr. sc. Justina Bajt usmeno prezentirala svoje priopćenje.

U četvrtak 10. svibnja 2012. godine u 13,00 sati na terasi hotela Imperial u Opatiji, Udruga korporativnih pravnika organizirala je druženje svojih članova, kojem su se odazvali pravnici iz značajnih gospodarskih subjekata Republike Hrvatske.

Zaključak:
Novi izazovi koji stoje pred korporativnim pravnicima nesumnjivo ukazuju na potrebu druženja, međusobne razmjene iskustva iz „prve ruke“, teorijskog obrazovanja osobito za potrebe polaganja pravosudnog ispita, ažurnog praćenja sudske prakse koja sada obuhvaća i praksu sudova Europske unije, pojačanog utjecaj na zakonodavne inicijative i donošenje zakona, pronalaska vlastite niše unutar gospodarstva i pravosuđa. Stoga više nego ikad prije dolazi do izražaja potreba snažnog i organiziranog strukovnog povezivanja korporativnih pravnika.

3. Interview s akademikom Jakšom Barbićem

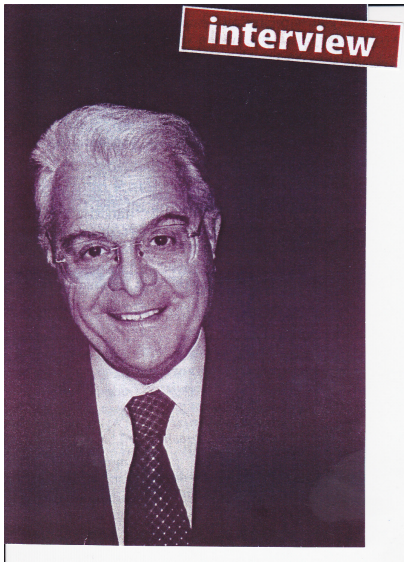

Primite naše iskrene čestitke povodom 50 godina rada i djelovanja Hrvatskog saveza udruga pravnika u gospodarstvu. Zahvaljujem na čestitci koju ste uputili povodom 50. obljetnice osnivanja *Društva pravnika u privredi Hrvatske* koje danas djeluje kao *Hrvatski savez udruga pravnika u gospodarstvu* i objedinjuje udruge u Istri, Karlovačkoj županiji, Osijeku, Rijeci, Splitu, Varaždinu i Zagrebu. Riječ je o najstarijoj danas aktivnoj pravničkoj udruzi u državi. Savez već pedeset godina redovito organizira stalna godišnja okupljanja pravnika u Opatiji i izdaje, poslije Zbornika Pravnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, najstariji pravnički časopis u nas danas nazvan *Pravo u gospodarstvu*. Temelj djelovanja je na udrugama. Za sve to vrijeme Savez je sva svoja djelovanja sam financirao bez ičije pomoći sa strane. To dokazuje da je među pravnicima dobro prihvaćen.

Slobodni smo Vam postaviti nekoliko pitanja.

1. Što mislite kakva je danas pozicija pravne struke u Republici Hrvatskoj u odnosu na druge struke?

Današnji položaj pravničke struke u nas nije dobar. Treba primijetiti da on nikada nije bio naročito dobar, posebno pravnika zaposlenih u pravnim subjektima koji djeluju u gospodarstvu. O tome sam u više navrata mnogo pisao, a posljednji puta u radu „Pedeset godina strukovnog povezivanja pravnika u gospodarstvu“ objavljenom u „Zborniku 50. jubilarnog susreta pravnika – Opatija '12“. Tamo sam prikazao položaj pravnika u gospodarstvu u proteklih 50 godina.

Shvaćanja o pravu i pravnicima kod nas su manje-više konstantna. Osim u pravosuđu, pravnici su za druge struke uvijek u neku ruku strana tijela koja smetaju jer stalno zahtijevaju da se postupa na način koji je u pravilu stran pripadnicima drugih struka. Vjerojatno je najbolju definiciju pravnika dao profesor Ihering kad je rekao da je pravnik čovjek koji drukčije misli s time da mora misliti kao filozof a govoriti jednostavno kao seljak. Svaka struka ima neku svoju unutarnju logiku ali pripadnici drugih struka nikako da shvate da to vrijedi samo za ono čime se bave i da ta logika razmišljanja ne mora vrijediti i u pravu. Pravom se s druge strane uređuje sve pa i djelovanje drugih struka, što rad pravnika čini vrlo osjetljivim i dovodi ih u sukob s pripadnicima drugih struka kojima moraju objašnjavati da njihova logika nije primjenjiva u pravu.

Evo primjera iz medicine koji mi je svojedobno pokazao kako neki liječnici pogrešno shvaćaju pravo. Jedan mi je liječnik rekao da mu se dogodila greška ali ima sreću jer ima pravo na 2% greške a imao je stotine slučajeva u kojima nije napravljena greška pa je još uvijek u bonusu. On ne shvaća da taj postotak može vrijedi za nečije rangiranje u struci ali da to ne može isključiti odgovornost koja je potpuna u svakom pojedinom slučaju. Na jednom okruglom stolu u Hrvatskoj akademiji znanosti i umjetnosti o odgovornosti u medicini liječnici su stalno isticali „komplikaciju“ za razliku od „greške“ kada je riječ o odgovornosti liječnika i smatrali da kada dođe do komplikacije nema odgovornosti za štetu. Tipična nepravnička logika. Za štetu se odgovara po načelu krivnje a ona se određuje po tome jesu li i kako su primijenjena pravila struke. Ta pravila predviđaju i što treba raditi ako dođe do komplikacije pa ako se po tome ne postupi odgovara se za štetu.

2. Imajući na umu složenost odnosa u društvu, obimnost pravne regulative i skori ulazak Republike Hrvatske u Europsku uniju, smatrate li da su programi pravnih fakulteta u Republici Hrvatskoj prilagođeni potrebama prakse i mislite li da bi se na tom području trebalo nešto promijeniti i ako da, što?

Pitanje programa pravnih fakulteta je staro pitanje, stalno ga se pokreće i uvijek se postavljaju ista pitanja. Nikada se ne će moći fakultetske programe u toj mjeri prilagoditi potrebama prakse da će diplomirani pravnik odmah nakon diplome suvereno raditi u praksi. To uostalom nije moguće ni u drugim strukama. Drukčije nikada nije bilo i nigdje se do danas nije ostvarilo da je diplomirani pravnik odmah nakon diplome, bez dodatne prakse, u potpunosti spreman djelovati u struci. Pitanje je samo u kojoj mjeri će se studenti osposobiti da po završetku studija budu bliže ili dalje od potreba prakse.

Kad je riječ o programima pravnih fakulteta valja imati na umu da je za svakog dobrog pravnika potrebno da poznaje teoriju i praksu. Jedno bez drugoga ne ide. Manjak u znanju teorije vodi u stranputicu i lutanja, a manjak u poznavanju prakse do ishitrenih rješenja. Početak je ipak u poznavanju teorije i zbog toga su programi pravnih fakulteta prvenstveno orijentirani na teoriju prava, jer to je početak a u pravilu vjerojatno i posljednji puta da pravnik, ako se ne odluči za poslijediplomsko studiranje, organizirano stječe potrebna teorijska znanja bez koji se ne može kretati u praksi. Ne može se reći da zbog toga trpi pravnička struka, jer tako su se školovali svi pa i danas vodeći pravni praktičari. Praktična znanja mnogo brže i lakše stječe onaj tko pozna teoriju.

Ipak na fakultetima se mora studente upoznavati s praksom. Osobno sam cijeli svoj pravnički vijek bio pola u teoriji a pola u praksi. Radio sam sve: sudio, arbitrirao, mirio, zastupao, davao pravna mišljenja, stvarao pravne konstrukcije, pisao ugovore, savjetovao u pregovaranjima, pisao zakone… a bio sam i profesor. To sam uvijek nastojao spojiti i na predavanjima i seminarima sa studentima njegovati praksu, koliko je to s obzirom na raspoloživo vrijeme bilo moguće. Danas fakulteti imaju pravne klinike u kojima studente uključuju u praksu, šalju ih na sud, odvjetnicima i sl. kako bi se upoznali s praksom. Pravo strahovito buja a s time i sadržaj nastavnih programa koje treba prilagođavati i zahtjevima prakse pa mislim da bi svaki nastavnik prava u udžbenicima morao navoditi slučajeve iz sudske i druge prakse i proraditi ih sa studentima na predavanjima i seminarima i iznositi svoja iskustva stečena u praksi. Ne može biti dobar nastavnik pozitivnog prava onaj tko ne može praktički pokazati ono o čemu govori. To bi bilo kao da trener nogometne momčadi govori o tome kako treba izvesti neki udarac a ne može to sam zorno praktički pokazati.

3. Kakav je položaj pravnika u gospodarstvu u zemljama članicama Europske unije i ima li naznaka da će Europska unija propisati profesionalni status pravnika u gospodarstvu za zemlje članice?

Prvo je pitanje koga smatrati pravnikom u gospodarstvu? Naš Savez polazi od toga i tako postupa da su to svi pravnici koji se bave pravom u gospodarstvu, što će reći ne samo zaposleni u pravnim osobama u gospodarstvu nego i u pravosuđu, dakle i suci trgovačkih sudova, odvjetnici koji se bave pravom kojim se uređuje poslovanje u gospodarstvu i dr. Ako se udružuju pripadnici struke a to čine zbog svog profesionalnog napretka, treba u to uključiti sve koji se bave pravom što s različitih aspekata uređuje neko djelovanje. Interdisciplinarnost je danas prijeka potreba i svako segmentiranje koje to ne bi uvažilo bilo bi pogubno. Stvari se moraju razmatrati isključivo na interdisciplinarnoj osnovi, a to se najbolje vidi u izboru tema i predavača na susretima koje organizira Hrvatski savez udruga pravnika u gospodarstvu. Stoga pravnici zaposleni npr. u trgovačkim društvima čine samo dio pravnika u gospodarstvu. Nekada se oko 60% pravnika u nas zapošljavalo u pravnim osobama u gospodarstvu. Danas to više nije slučaj.

U drugim zemljama koriste se drugi nazivi i pravnici se udružuju na različitim osnovama. Nije mi poznato da bi se koristio naziv pravnici u gospodarstvu ali postoji poseban naziv za pravnike zaposlene u trgovačkim društvima. Oni se u pojedinim državama članicama udružuju u udruge i saveze objedinjene i na međunarodnoj razini. Nemam saznanja o tome da bi se u Europskoj uniji radilo na propisivanju profesionalnog statusa pravnika u gospodarstvu za države članice.

4. Kako ocjenjujete ulogu i efikasnost rada pravnika iz prakse, prije svega pravnika iz gospodarstva u suvremenim uvjetima primjene prava koje se je s jedne strane moderniziralo, a s druge strane postalo neusklađeni pravni sustav?

Ulaskom Republike Hrvatske u punopravno članstvo Europske unije najveće promjene doživjet će pravnička struka. Ne treba smetnuti s uma da smo u šest godina prilagodbe prava europskoj pravnoj stečevini u naš pravni sustav ugradili oko 110.000 stranica te stečevine i da je oko 80%

prava neposredno ili posredno pod utjecajem tzv. europskog prava. Ta je stečevina za vrijeme naših pregovora rasla tempom od preko 3.000 stranica godišnje. Riječ je o najvećoj reformi prava ikada provedenoj na ovim prostorima. To znači ogromne promjene u struci.

Brzina kojom je to sve napravljeno dovela je do toga da danas imamo modernizirane propise u pravnom sustavu koji nije konzistentan ni pregledan. U tome se jako teško snalaziti, a promjene će po svemu sudeći biti stalne jer će to zahtijevati hiperprodukcija tzv. sekundarnih izvora europskog prava. Pravnicima će biti jako teško. Naši sudovi će neposredno primjenjivati europsko pravo. Pri tome se više ne će moći dati pravni savjet temeljen samo na domaćim izvorima prava nego će trebati uzeti u obzir i obilnu praksu Europskog suda koja može značiti i to da se neki domaći propis ne primjenjuje jer je protivan nekom stajalištu tog suda. Uz to domaći će se pravnici u poslovnim pregovorima i na našim sudovima susretati s inozemnim kolegama kojima praksa tog suda i uopće poznavanje europskih pravnih izvora nije strano. Tome treba dodati i značajan prodor prakse iz anglosaksonskih zemalja temeljene na njihovim pravima s ugovornim konstrukcijama stranim pravnicima odgojenim na srednjoeuropskim pravnim tradicijama. To je opći trend kojega se ne može izbjeći. O svemu tome, a napose o položaju pravnika, detaljnije sam pisao u mom ranije spomenutom radu pa na njega upućujem.

5. Što mislite o zastupljenosti pravnika u gospodarstvu na području arbitraže i to kao zastupnika, punomoćnika stranaka i kao arbitara, te koje su njihove prednosti na tom području?

O tome mislim dobro. No, to nije lak zadatak. Naši kolege zaposleni u trgovačkim društvima i u institucijama u gospodarstvu moraju dobro poznavati i pravila postupka, jer ako su arbitri zapravo sude, a ako zastupaju u položaju su kao da zastupaju pred sudom. Njihova znanja iz gospodarstva mogu im u tome samo pomoći pa i dati im prednost napose u slučajevima iz područja djelatnosti kojom se bave njihovi poslodavci. Poznavanje tehnike poslovanja važno je za razumijevanje pojedinih slučajeva.

6. Kako sagledavate sadašnje i potencijalne odnose između Ministarstva pravosuđa Republike Hrvatske, odnosno Pravosudne akademije i pravnika u gospodarstvu?

Ne mogu reći da među njima postoje neki odnosi. Hrvatski savez udruga pravnika u gospodarstvu u više je navrata bezuspješno stavljao neke prijedloge. Mislim da je u tome bitno omogućiti pravnicima u gospodarstvu da ispune uvjete za polaganje pravosudnog ispita, koji moraju biti tako propisani da im to bude moguće, i pripremanje za taj ispit.

7. Smatrate li da se pravnici u gospodarstvu trebaju strukovno povezati i ako da, kako?

Naravno da se trebaju povezati a to i čine. Pa 50 godina danas Hrvatskog saveza udruga pravnika u gospodarstvu pokazuje da su već pola stoljeća strukovno povezani. Tu je i Udruga korporativnih pravnika. Danas Savez i njegove udruge od osnivanja prve među njima stalno djeluju na upoznavanju svojih članova s novinama u pravu. Koliko smo pravnih reformi u tom razdoblju već proživjeli i koliko je puta Savez bio pri ruci pravnicima u gospodarstvu da se s njima upoznaju, koliko je nepromišljenih poteza vlasti i raznih interesnih skupina spriječio… U udrugama se okupljaju svi koji za to imaju interesa, a Savez okuplja zainteresirane udruge i činit će to i ubuduće. Pedeset godina strukovnog povezivanja pravnika samo je jedan i to značajan period vremena. Savez će nastaviti s takvim svojim djelovanjem. No, njegovo stalno pravo djelovanje je u udrugama objedinjenima u Savez.

8. Obzirom na nedavno proslavljenih 50 godina djelovanja Hrvatskog saveza udruga pravnika u gospodarstvu, kako sagledavate zapošljavanje pravnika u gospodarstvu u budućnosti i na kakvim vrstama pravnih poslova?

Ako mislite na pravnike u gospodarstvu kako ih shvaća naš Savez, valja reći da će se oni i dalje zapošljavati na poslovima kao i do sada, tj. i dalje će biti suci trgovačkih sudova, raditi odvjetničke poslove u vezi s gospodarstvom i dr. Najveća promjena je nastupila kod pravnika zaposlenih u trgovačkim društvima. Od vremena nakon prestanka bivše savezne države njihov se broj drastično smanjio. Pravnike zapošljavaju a i dalje će zapošljavati samo velika trgovačka društva. Drugima je

mnogo jeftinije za sporove i ulaženje u opsežnije poslovne konstrukcije angažirati odvjetnike, naročito ako se dogovore da će usluge zastupanja naplaćivati samo u slučaju da uspiju u sporu i to po Odvjetničkoj tarifi po kojoj će se naplatiti od protivnika. Nije nažalost prihvaćen prijedlog Saveza da se trošak dosuđuje i kada stranku zastupa pravnik koji je u njoj zaposlen. Ne treba zanemariti ni angažiranje odvjetnika po paušalu za davanje tekućih savjeta u unutarnjim stvarima društva (npr. radni odnosi i sl.). Sadašnje stanje na tržištu ima za posljedicu da su ti paušalni iznosi sve manji.

Zato nisam baš optimist u pogledu nekog povećanog zapošljavanja pravnika da u trgovačkim društvima obavljaju strogo pravničke poslove, prije bi se mogli zaposliti na nekim drugim poslovima, npr. da rukovode općim i kadrovskim poslovima, u komercijali, za obavljanje drugih poslova koje im omogućuje široko pravničko obrazovanje. Zlatno doba zapošljavanja pravnika na pravničkim polovima u pravnim osobama u gospodarstvu je nažalost iza nas, osim ponavljam u velikim trgovačkim društvima kojih je u odnosu na one druge mali broj. A i ta će društva, osim onih najvećih, u pravilu zapošljavati samo po jednog diplomiranog pravnika. Valja se bojati i toga da će sadašnja kriza, ako potraje, loše utjecati i na takvo stanje.

4. Hrvatski pravni sustav – okrugli stol

Znanstveno vijeće za državnu upravu, pravosuđe i vladavinu prava Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, na području znanstvene obrade aktualnih društvenih tema u nas, organiziralo je, u suradnji s Pravnim fakultetom Sveučilišta u Zagrebu, okrugli stol na temu – Hrvatski pravni sustav. Okrugli stol održan je dana 14. lipnja 2012. godine u velikoj dvorani Palače Akademije. Motiv za takav okrugli stol bila je potreba za raspravom o stanju u kome je danas hrvatski pravni sustav i utvrđivanje mjera koje treba poduzeti da ono bude zadovoljavajuće. Rasprava je vođena na temelju uvodnih izlaganja koja su pripremili: akademik Jakša Barbić – Zakonodavstvo, prof. dr. sc. Mihajlo Dika – Pravosuđe, doc. dr. sc. Anamarija Musa – Javna uprava i prof. dr. sc. Ivan Koprić – Lokalna i regionalna samouprava.

Akademik Jakša Barbić naglasio je da za aktualni pravni sustav Hrvatske karakteristično da se s jednog pravnog sustava prešlo na drugi, pri čemu drugi još uvijek nema karakteristike sustava i to je opasno. Za prelazak s jednog pravnog sustava na drugi važno je za napomenuti da se je prva faza odvijala u vrijeme rata, a druga faza u vrijeme europeizacije prava, koju je karakterizirala kratkoća vremena i opsežnost i u toj fazi se je izgubila konzistentnost pravnog sustava. Kako bi pravni sustav bio zadovoljavajući i u funkciji društva, akademik Jakša Barbić preporuča mjere: sređivanje pravnog nazivlja, sređivanje pravnog sustava po pravnim područjima, princip da se jedna smjernica preuzima isključivo jednim nacionalnim zakonom, sređivanje pročišćenih tekstova zakona od strane Zakonodavnog odbora Hrvatskog sabora putem radnih grupa i potrebu da jedan predstavnik radne grupe bude uključen u sve faze i radnje do uključivo donošenja zakona.

Prof. dr. sc. Mihajlo Dika istaknuo je da sudovi moraju biti kompetentni, jer imaju veliku moć, te da ih možemo sagledavati na organizacijsko kompetencijskoj, funkcionalnoj i kadrovskoj razini. Zalaže se za specijalizaciju sudova i predlaže uvođenje osnovnih sudova za područje dvije ili tri županije i četiri civilna apelacijska suda.

Doc. dr. sc. Anamarija Musa se u javnoj upravi zalaže za jačanje centralne koordinacije vodstva i strateški pristup, za bolju regulaciju, postupanje i kontrolu, za transparentnost i otvorenost, te za profesionalizam, etiku i depolitizaciju.

Prof. dr. sc. Ivan Koprić u pogledu lokalne i regionalne samouprave zalaže se za policentričnu Hrvatsku.

Između ostalih, raspravi su svoj doprinos dali: dr. sc. Mladen Žuvela, koji se zalaže za građanski zakon, jer smatra da bi time riješili znatan dio neusklađenosti pravnih normi unutar pravnog sustava, prof. dr. sc. Stjepan Ivanišević koji se zalaže za decentralizaciju uprave, jer centralizirana uprava priliči velikim zemljama i u malim zemljama opasniji je način upravljanja od decentralizacije.

Akademik Jakša Barbić zaključio je da posebnu pažnju trebamo posvetiti i afirmativnim društvenim vrijednostima na kojima se temelji pravni sustav kao i zaštiti prava.

5. Prostorno uređenje, gradnja i legalizacija

Dana 24. svibnja 2012. godine, u organizaciji Novog Informatora d.o.o. održan je seminar na

temu prostorno uređenje, gradnja i legalizacija.
O analizi stanja u prostoru i normativnom uređenju kao podlozi za izradu novih propisa o prostornom uređenju i gradnji govorila je Anka Mrak – Taritaš, zamjenica ministra u Ministarstvu graditeljstva i prostornog uređenja. U svom izlaganju najavila je veliki projekt Ministarstva – prostornu digitalizaciju, web stranicu na kojoj bi se preko adrese, odnosno broja katastarske čestice, mogli dobiti podaci o parceli, ortofoto snimka te podaci o tome što je isplanirano za konkretnu parcelu u odnosu na prostorne planove. Također je u svom izlaganju najavila novu regulativu i ponovno vraćanje na dva zakona koji bi uređivali ovo područje (Zakon o gradnji i Zakon o prostornom uređenju). Josip Bienenfeld, načelnik Sektora za zakonodavstvo u Ministarstvu graditeljstva i prostornog uređenj, govorio je o prijedlozima izmjena i dopuna Zakona o postupanju s nezakonito izgrađenim zgradama. U najkraćim crtama, novine se uglavnom sastoje u povećanju broja zgrada koje se mogu ozakoniti, pojednostavnjenju i smanjenju troškova postupka donošenja rješenja o izvedenom stanju, pojednostavnjenju izračuna naknade za ozakonjenje i popunjavanju određenih pravnih praznina i detaljnijeg uređenja pojedinih pitanja.
O posljedicama primjene dosadašnje regulative u postupcima osnivanja zemljišne knjige i o očekivanim promjenama, govorila je Nives Radišić, predsjednica Zemljišnoknjižnog odjela Općinskog građanskog suda u Zagrebu, naglasivši važnost ispravnog postupka te s tim u svezi najavivši skore promjene Zakona o zemljišnim knjigama.
O upravno sudskoj praksi u primjeni Zakona o prostornom uređenju i gradnji govorio je Božo Gagro, sudac u mirovini. Upravni sud je stajališta da se u upravnim postupcima primjenjuju podzakonski propisi koji su na snazi u vrijeme pokretanja upravnih postupaka, iako je dugogodišnja upravno sudska praksa u raznim upravnim područjima da se u upravnom postupku primjenjuju propisi koji su na snazi u vrijeme rješavanja upravne stvari. Upravni sud i dalje ostaje kod svog stajališta iako je stav i Vrhovnog i Ustavnog suda drugačiji. Vrhovni i Ustavni sud stoje kod svog stajališta da se u upravnim postupcima primjenjuju propisi koji su na snazi u vrijeme rješavanja upravne stvari. U svojim pravnim shvaćanjima ističu da se ne radi o stečenom pravu stranke koje se dovodi u pitanje novim podzakonskim propisom, jer samim podnošenjem zahtjeva da se donese određeni upravni akt podnositelj zahtjeva nije stekao pravo niti je nastala obveza upravnog tijela da mu akt izda, te upravnu stvar treba riješiti primjenom podzakonskog propisa koji je na snazi u vrijeme donošenja tog rješenja. Iako Vrhovni sud i Ustavni sud imaju isto pravno shvaćanje to nije utjecalo na promjenu pravnog shvaćanja Upravnog suda. Postavlja se pitanje jedinstvene primjene zakona i ravnopravnosti svih u njihovoj primjeni.

6. Upis u zemljišne knjige, specifičnosti i aktualnosti – predavanje

Udruga je organizirala predavanje na temu: Upis u zemljišne knjige, specifičnosti i aktualnosti s posebnim osvrtom na poteškoće s kojima se susreću trgovačka društva i naglaskom na Zakon o prostornom uređenju i gradnji i Zakon o postupanju sa nezakonito izgrađenim zgradama te s posebnim osvrtom na povezivanje zemljišne knjige i knjige položenih ugovora. Predavanje je dana 29. lipnja 2012. godine u zgradi Hrvatske gospodarske komore održala gospođa Nives Radišić, predsjednica Zemljišnoknjižnog odjela Općinskog građanskog suda u Zagrebu. Predavanju je bilo nazočno 23 korporativnih pravnika iz trgovačkih društava.
Gospođa Nives Radišić u svom izlaganju osvrnula se je na Zakon o prostornom uređenju i gradnji iz listopada 2007. godine s osobitim osvrtom na njegove izmjene i dopune iz kolovoza 2011. godine. Nadalje ukazala je na praktične aspekte negativnih i pozitivnih zabilježbi naročito u svezi odredbi članaka 2. i 22. Zakona o postupanju s nezakonito izgrađenim zgradama, naglašavajući da pozitivnu zabilježbu ugrožava upis etažiranja zgrada, koji upis pretvara pozitivnu zabilježbu u negativnu, naglašavajući da isto treba sagledati u trenutnim uvjetima, a to je činjenica da je u Republici Hrvatskoj doneseno 31.000 rješenja o uklanjanju nezakonito izgrađenih zgrada.
Isto tako gospođa Nives Radišić ukazala je i na tehničke aspekte rada zemljišnoknjižnih odjela, tako da se npr. na Općinskom građanskom sudu u Zagrebu svaki dan zaprimi oko 350 zemljišnoknjižnih prijedloga, a danas su to pretežito prijedlozi vezani uz ovrhu. Naglasila je da se u praksi još uvijek premalo koristi institut zabilježbe prvenstvenog reda kao i prijavni list za objekte koji nisu upisani u zemljišne knjige, a kojim prijavnim listom se utvrđuje promjena izgrađenosti (što se može koristiti za objekte izgrađene prije 1968. godine).

7. Studentska praksa

U razdoblju od 14. svibnja do 01. lipnja 2012. godine u društvu KONČAR – ELEKTROINDUSTRIJA, d.d. bile su na praksi studentice Pravnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu u okviru suradnje Pravnog fakulteta i Udruge korporativnih pravnika.

Na praksi su bile Anja Belić iz Zagreba, studentica četvrte godine i Irena Jurec iz Virovitice, studentica pete godine. U tri tjedna svog obavljanja prakse upoznale su se s radom pravne službe društva, svim pravnim područjima kojima se kolegice pravnice u društvu bave te su rješavale konkretne pravne zadatke. Na kraju svoje prakse odgovorile su nam na sljedeća pitanja:

1. *Koji izbor se studentu prava u Zagrebu pruža za obavljanje prakse i što Vas je motiviralo u izboru trgovačkog društva za obavljanje prakse?*

Anja Belić: Smatram da studenti mogu postići kvalitetno upoznavanje sa praktičnim radom i konkretnim zadacima ,naravno,toliko koliko mogućnosti pružaju i koliko je realno s obzirom na naše znanje koje stječemo tokom studiranja jer i praksa mora biti organizirana na način da studentima bude razumljiva i da se krene od najmanjih segmenata do onih najvećih. Činjenica jest da je praksa koju nam pruža Pravni fakultet samoinicijativna ali ipak,tko ima interesa za takav način stjecanja znanja i iskustva,uz volju i trud može dobiti kvalitetnu praksu koju nam je omogućio Pravni fakultet Sveučilišta u Zagrebu zajedno sa raznim asocijacijama poput Udruge korporativnih pravnika,Hrvatske odvjetničke komore itd. koje su pokazale dobru volju da nama studentima iziđu u susret.
Mene je za praksu u trgovačkom društvu motiviralo ponajviše to što me inače intrigiraju pravne grane poput prava društava i trgovačkog statusnog prava kao i građanskog prava,a i činjenica što sam već tokom nekih seminara i vježbi imala mogućnost hospitiranja na Općinskom građanskom sudu pa sam (na neki način) već dobila (makar i mali) uvid u taj segment pravne struke.
Irena Jurec: Studenti prava praksu mogu obavljati u javnobilježničkim uredima te odvjetničkim uredima po vlastitom izboru. Također postoji mogućnost obavljanja prakse u trgovačkim društvima koja imaju volju, u suradnji sa Pravnim fakultetom u Zagrebu, studentima pružiti takvu mogućnost.
Odabrala sam trgovačko društvo za obavljanje prakse jer tijekom studija nisam imala priliku dobiti uvid u praktične izazove upravo onih pravnih grana kojima se pravnici u trgovačkim društvima osobito bave.

2. Kakvu ste predodžbu imali o radu pravnika u trgovačkom društvu prije prakse,a kakvu poslije prakse,te što bi u istoj trebalo promijeniti ili dopuniti?

Anja Belić: Moja predodžba o radu pravnika se nije previše promijenila jer sam zapravo uvijek imala dojam da pravnici (gdje god da rade,bilo u trgovačkim društvima,odvjetničkim uredima,sudovima…) puno rade i da imaju kompleksne zadatke u što sam se,tokom moje prakse u trgovačkom društvu, i uvjerila.

Smatram da u praksu koju sam obavljala ne treba uvoditi nikakve promjene,jer svi zadaci s kojima sam se susretala su bili vrlo poučni i zanimljivi,prolazili smo kroz sve grane prava i kroz razne vrste problema i aktualnih pitanja,upoznavali smo se i sa djelatnostima društva i imali smo priliku vidjeti način proizvodnje.
Ono što također želim istaknuti je to da su svi zaposlenici trgovačkog društva kao i naša mentorica bili vrlo susretljivi i u svakoj situaciji spremni izići nam u susret, čime je moja praksa koju sam obavljala u trgovačkom društvu još više

dobila na kvaliteti jer, ipak, ono što je temelj svakog uspješno obavljenog rada su kvalitetni i humani međuljudski odnosi .
Irena Jurec: Upravo zbog toga što nisam imala jasnu predodžbu o radu pravnika u trgovačkom društvu, odabrala sam odnosnu praksu. Sada poslije prakse imam svijest o tome koliko je širok spektar poslova kojima se korporativni pravnici bave i kako je potrebno steći znanje i iskustvo u svim pravnim grana da bi se posao pravnika u trgovačkom društvu mogao kvalitetno obavljati.

3. Gdje vidite sebe nakon što diplomirate?

Anja Belić: Većina studenata na prvoj godini pravnog studija misli da već ima viziju i da zna što želi u životu. Tako je bilo i u mome slučaju, ali sam tijekom studija, upoznajući razna pravna područja,shvatila da biti pravnik ne znači biti samo sudac ili odvjetnik nego da nam diploma Pravnog fakulteta pruža široki spektar mogućnosti. Tako nam se pruža mogućnost da budemo korporativni pravnici,suci,odvjetnici,javni bilježnici,da ostanemo u znanosti kao profesori, političari, diplomati, novinari, pa čak i ekonomisti i poduzetnici.
Nakon mnogo razmišljanja, još uvijek nisam u potpunosti sigurna, ali mislim da je za početak korisno raditi bilo gdje jer svako stjecanje znanja će sigurno dobro doći za budućnost.
Irena Jurec: Nakon što diplomiram vidim se, kako marljivo pokušavam otkriti gdje se vidim nakon što sam diplomirala.

ŠTO PRIPREMAMO ZA RUJAN I LISTOPAD

Želimo Vam ugodno ljeto i lijep godišnji odmor,
a sljedeći broj vašeg i našeg Newslettera
objaviti ćemo koncem listopada.

U Zagrebu, lipanj 2012. godine

Udruga korporativnih pravnika
www.udruga-korporativnih-pravnika.hr